

Besluit van Gedeputeerde Staten van Utrecht

ONDERWERP	Ontheffing Soortenbescherming	TEAM	Vergunningverlening Natuur en Landschap
DATUM	26 januari 2023	VAN	Servicebureau
ZAAKNUMMER	Z2022-00000473	TELEFOON	030 258 91 11
BRIEFNUMMER	D2022-00003156	E-MAIL	servicebureau@provincie-utrecht.nl
UW REFERENTIE	-		
ONTVANGSTSDATUM	13 september 2022		
	Voorschriften bij de ontheffing		
	Voorgeschreven maatregelen		
	Locatie plangebied		
BIJLAGEN	Locaties aangetroffen		
	verblijfplaatsen		

Bureau Waardenburg B.V. heeft namens Nijhuis Bouw B.V. een aanvraag ingediend voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming. De aanvraag heeft betrekking op activiteiten op de locatie Rietgors e.o., complex 30110000 in Eemnes (hierna: plangebied) en heeft zaaknummer Z2022-00000473.

1. Besluit

We hebben op basis van de Wet natuurbescherming en het Beleidskader Wet natuurbescherming provincie Utrecht 2017 besloten:

- ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen die genoemd zijn in artikel 3.1, tweede lid, van de Wet natuurbescherming, voor zover dit betreft opzettelijk vernielen van nesten van de huismus en de gierzwaluw;
- ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen die genoemd zijn artikel 3.5, eerste, tweede en vierde lid, van de Wet natuurbescherming, voor zover dit betreft het opzettelijk doden, opzettelijk verstoren en vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis.

We verlenen de ontheffing voor de periode van 1 april 2023 tot en met 1 maart 2024.

Aan deze ontheffing van de Wet natuurbescherming hebben we voorschriften en mitigerende en/of compenserende maatregelen verbonden. Deze voorschriften (bijlage 1) en voorgeschreven maatregelen (bijlage 2) moeten samen nageleefd worden en maken integraal deel uit van deze ontheffing.

Hieronder kunt u lezen waarom we dit besluit genomen hebben.

2. Motivering van het besluit

2.1 Omschrijving van de aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op renovatie, waaronder dak- en gevelisolatie, in het plangebied. Het plangebied bestaat uit 52 woningen. De locatie van het plangebied is opgenomen in bijlage 3.

U vraagt ontheffing van de verbodsbepaling genoemd in artikel 3.1, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft de huismus (*Passer domesticus*) en de gierzwaluw (*Apus apus*) en van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, eerste, tweede en vierde lid, van de Wet natuurbescherming, voor wat betreft de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) voor de periode van 1 april 2023 tot en met 1 maart 2024.

2.2 Gevolgde procedure

We hebben de aanvraag behandeld volgens hoofdstuk 5 van de Wet natuurbescherming en afdeling 4.1.1 van de Algemene wet bestuursrecht. Op 26 oktober 2022 en 3 november 2022 heeft u de aanvraag aangevuld.

2.3 Toetsingskader

De huismus en de gierzwaluw zijn beschermd op grond van artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming. De gewone dwergvleermuis is beschermd op grond van artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming.

2.4 Toetsing ontheffingsvoorwaarden

We kunnen de ontheffing voor de Wet natuurbescherming alleen verlenen als voldaan is aan elk van de volgende voorwaarden:

- a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- b. er is een geldig wettelijk belang (belangenafweging);
- c. de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de huismus en de gierzwaluw en er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan (ecologische beoordeling).

Hieronder leest u de toetsing en conclusies op deze voorwaarden.

a) Alternatievenafweging

Omschrijving van de alternatieven

U heeft onderzocht of er redelijke alternatieven zijn voor de ruimtelijke ingreep. In het activiteitenplan van 13 september 2022 geeft u hierover het volgende aan:

"Er zijn in het kader van de renovatie en na-isolatie de volgende alternatieven afgewogen:

- alternatieve periode: door te werken aan woningen waar gierzwaluw- of huismusnesten aanwezig zijn in de periode september tot en met december worden de beschermde soorten het meest ontzien. Nestplaatsen zijn in deze periode niet in gebruik (gierzwaluwen zijn zelfs afwezig). Door werkzaamheden in december 2023 af te ronden krijgen mussen de tijd om te wennen aan de aanwezigheid de nieuwe verblijfplaatsen. Voor huismus en gierzwaluw wordt zo binnen de minst kwetsbare periode gewerkt. Gezien de duur van de werkzaamheden zal deels binnen het paarseizoen van gewone dwergvleermuis worden gewerkt. Het aanbod aan verblijfplaatsen wordt tijdens deze periode behouden. Negatieve effecten worden hiermee zo veel mogelijk beperkt. Dit is de meest geschikte werkperiode.
- alternatieve methode: Door het nemen van soortgerichte maatregelen worden nadelige effecten op huismus, gierzwaluw en gewone dwergvleermuis voorkomen, dan wel beperkt. De functionaliteit van verblijfplaatsen van genoemde soorten wordt gewaarborgd. En er worden maatregelen genomen om het doden van vleermuizen te voorkomen. Een beter uitvoeringsalternatief dan hiervoor beschreven is er niet voor betreffende soorten. Het van binnenuit renoveren van de woningen is geen reëel alternatief, omdat hiermee niet het gewenste isolatie-niveau gehaald. Bovendien kan dit ten koste gaan van het woonoppervlak en betekent het een grote overlast voor de bewoners (bron: Nijhuis Bouw BV)."

Uit uw onderbouwing blijkt dat er geen alternatieve planning bestaat die gunstiger is voor de huismus en de gierzwaluw. Ten aanzien van de gewone dwergvleermuis beoordelen wij dat er wel een redelijke alternatieve planning mogelijk is (zie c) Ecologische beoordeling), omdat de meest kwetsbare periode (winterperiode) van de soort kan worden ontzien. Wij hebben hierover een voorschrift opgelegd. Door het naleven van de voorschriften bestaat er geen redelijke alternatieve planning. Door het nemen van voldoende mitigerende en compenserende maatregelen als onderdeel van de werkwijze bestaat er geen redelijk alternatieve uitvoering van het project. Verder is ons gebleken dat de werkzaamheden locatiespecifiek zijn, omdat deze bestaande woningen betreffen. Er is dus geen redelijke alternatieve locatie voor het project.

Conclusie alternatievenafweging

Hiermee heeft u aangegeven dat er geen redelijke alternatieven zijn waarbij er minder negatief effect op de beschermde soorten optreedt. Er wordt voldaan aan deze voorwaarde voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming.

b) Belangenafweging

Omschrijving van het belang

We toetsen of de ruimtelijke ingreep nodig is op grond van een erkend belang zoals is vastgelegd in de Wet natuurbescherming.

Voor de huismus en de gierzwaluw heeft u de ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.3, vierde lid, onder b, aanhef en onder 1, van de Wet natuurbescherming: "In het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid".

Voor de gewone dwergvleermuis heeft u de ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, onder b, aanhef en onder 3, van de Wet natuurbescherming: "In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten".

In de aanvraag heeft u het belang van de ruimtelijke ingreep onderbouwd.

In het belang van de volksgezondheid

Aangegeven belang

In het activiteitenplan van 13 september 2022 heeft u aangegeven dat de woningen binnen het plangebied energetisch worden opgewaardeerd. Op 26 oktober 2022 heeft u een energetische berekening aangeleverd.

Beoordeling van het aangegeven belang

Uit uw onderbouwing en de energetische berekening blijkt dat de woningen inderdaad worden verduurzaamd. In de berekening wordt duidelijk dat is gekozen voor scenario 3, waarbij de huidige woningen van energielabels C en D naar energielabel A zullen gaan.

Er zijn verschillende nationale en internationale doelstellingen over het tegengaan van klimaatverandering. In het Klimaatakkoord van Parijs, dat is gepresenteerd in 2013 en door Nederland is geratificeerd, zijn afspraken gemaakt over het beperken van de opwarming van de aarde. In Nederland zijn afspraken gemaakt in het Energieakkoord van 2013 en het Klimaatakkoord van 2019. In het Energieakkoord is afgesproken dat alle burgers in 2050 in een energieneutraal huis wonen. In het nationale Klimaatakkoord staan afspraken over de verduurzaming van de eerste 1,5 miljoen bestaande woningen in 2030 volgens een wijkgerichte aanpak. Vooruitlopend hierop zijn afspraken gemaakt om tot en met 2022 100.000 corporatiewoningen te verduurzamen. Om deze doelstellingen te kunnen bereiken, is grootschalige renovatie van bestaande woningen nodig. Woningrenovaties zorgen voor een vermindering in het gebruik van fossiele brandstoffen en daardoor minder uitstoot van schadelijke stoffen. Lagere uitstoot leidt tot een verbeterde luchtkwaliteit. Hiermee draagt renovatie ook bij aan verbetering van de volksgezondheid.

Conclusie belangenafweging

Hiermee is voldoende onderbouwd dat de ruimtelijke ingreep nodig is voor de volksgezondheid. Dit betekent dat het wettelijk erkend belang van de ruimtelijke ingreep aangetoond is. Er wordt voldaan aan deze voorwaarde voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming

c) Ecologische beoordeling

Uitgevoerd onderzoek

U heeft het plangebied onderzocht of laten onderzoeken op de aanwezigheid van beschermde soorten. U heeft ook onderzocht of laten onderzoeken welk effect de ruimtelijke ingreep heeft op de aanwezige beschermde soorten. Op basis van artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht hebben we ons verzekerd van de kwaliteit en zorgvuldigheid van het uitgevoerde ecologisch onderzoek.

Onderzoeksresultaten: aanwezige beschermde soorten

- **Huismus**
De huismus is aangetroffen binnen het plangebied. Er zijn 27 nesten vastgesteld onder de dakpannen aan de lange zijde van de woningen. In bijlage 4 van dit besluit zijn de locaties van de nesten opgenomen.
- **Gierzwaluw**
De gierzwaluw is aangetroffen binnen het plangebied. Het gaat om één nest aan een kopgevel, met een invliegopening onder de kantpannen. In bijlage 4 van dit besluit is de locatie van het nest opgenomen.
- **Gewone dwergvleermuis**
De gewone dwergvleermuis is aangetroffen binnen het plangebied. Er zijn negen baltsterritoria aangetroffen die overlappen met te renoveren woningen en er is één zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis aangetroffen. Er wordt daarom uitgegaan van negen gecombineerde zomer- en paarverblijfplaatsen. De zomerverblijfplaats betreft een vleermuiskast aan een gevel. De locaties van de paarverblijfplaatsen zijn niet exact vastgesteld, omdat alleen vliegende baltsende mannetjes zijn waargenomen. De paarverblijfplaatsen kunnen zich onder de dakpannen, in spouwmuren of in andere type spleetvormige verblijfplaatsen bevinden. In bijlage 4 van dit besluit zijn de locaties van de zomerverblijfplaats en de paarterritoria opgenomen. (Vorstvrije) verblijfplaatsen kunnen ook als (tijdelijk) winterverblijf voor één of enkele dieren gebruikt worden. Hierdoor kunnen individuele winterverblijfplaatsen niet uitgesloten worden.

Staat van instandhouding

- **Huismus**
De huismus is een algemene broedvogel die in 95% van de Nederlandse atlasblokken voorkomt. De verspreiding overlapt met die van menselijke bewoning. De broedpopulatie van huismus is in Nederland door SOVON geschat op 600.000 tot 1.000.000 broedparen (SOVON, 2018). Sinds 1975 is de populatie huismussen in Nederland ongeveer gehalveerd. Populaties zijn bovendien meer versnipperd geraakt en kleiner geworden. De achteruitgang is het grootst in steden en dorpen, vooral in Laag-Nederland (meest verstedelijkt), en minder in het agrarisch gebied. De huismus staat daarom als gevoelig op de Rode Lijst van Nederlandse broedvogels. Vanaf 2000 lijkt de populatie gestabiliseerd, maar vanuit de MUS-tellingen is de laatste jaren weer een geleidelijke afname ingezet (SOVON, 2019). Ondanks de enorme afname in aantallen is de landelijke verspreiding op het niveau van atlasblokken amper veranderd (-1%). De landelijke staat van instandhouding van de huismus in Nederland is beoordeeld als matig ongunstig.

De trends in verspreiding en populatie van de huismus in de provincie Utrecht zijn nog onbekend, maar er zijn geen directe redenen om aan te nemen dat deze afwijken van de landelijke trends. De staat van instandhouding voor de huismus in de provincie Utrecht wordt daarom beoordeeld als matig ongunstig.

Het aantal broedparen huismus in Eemnes bedraagt naar schatting 494.

- **Gierzwaluw**
Gierzwaluwen komen algemeen voor in dorpen en steden. Het landelijk aantal broedparen is lastig te berekenen door de aanwezigheid van grote aantallen niet- broedende vogels en het kortstondige bezoek aan nestplekken. Het aantal broedparen in Nederland wordt geschat op 40.000 tot 60.000 (SOVON, 2018), maar dit kan (veel) te laag zijn. In dorpen en kleinere steden ligt de verhouding tussen gierzwaluwen en inwoners namelijk op 1: 100. Dan zou de Nederlandse gierzwaluwpopulatie ongeveer

160.000 paren bedragen, bijna vier keer groter dan tot nu toe gedacht, maar cijfers voor de grote steden ontbreken. In enkele steden en dorpen zijn het aantal gierzwaluwen over een langere periode op gestandaardiseerde wijze geteld. Dit levert een stabiel beeld op en in een aantal gevallen zelfs een toename van het aantal gierzwaluwen. Wel zijn er afnames bekend van ingrijpend gerenoveerde buurten en gebouwen. Deze verdwijning van kolonies lijkt mogelijk (ten dele) gecompenseerd te worden door een meer verspreide (en minder opvallende) vestiging elders. Omvangrijke kolonies worden dus schaarser. De landelijke staat van instandhouding van de gierzwaluw als broedvogel wordt in Nederland gekarakteriseerd als gunstig. Voor niet-broedvogels is geen trend beschikbaar omdat de soort na het broedseizoen vrijwel direct uit Nederland verdwijnt.

De trends in verspreiding en populatie en de staat van instandhouding van de gierzwaluw in de provincie Utrecht zijn onbekend, maar er zijn geen redenen om aan te nemen dat deze afwijken van de landelijke beoordeling. De staat van instandhouding voor de gierzwaluw in de provincie Utrecht wordt daarom beoordeeld als gunstig.

Het aantal broedparen gierzwaluwen in Eemnes bedraagt naar schatting 124.

- **Gewone dwergvleermuis**

De gewone dwergvleermuis is algemeen verspreid in de provincie Utrecht. De kans is vrij groot dat een willekeurige woning een functie heeft voor gewone dwergvleermuizen, zowel kraam- zomer- paar- en winterverblijfplaatsen. Gewone dwergvleermuizen bewonen grondgebonden woningen in potentie jaarrond, en zullen alleen in aanhoudende koude periodes (< -4 graden) massaal overwinteren op bepaalde massa-winterlocaties. De landelijke staat van instandhouding van gewone dwergvleermuis wordt beoordeeld als gunstig.

De trend en staat van instandhouding voor de gewone dwergvleermuis in de provincie Utrecht is onbekend. Op basis van het algemeen voorkomen in provincie Utrecht wordt geen aanleiding gezien de staat van instandhouding anders te beoordelen dan landelijk, dus gunstig.

In Nederland is de totale populatie gewone dwergvleermuizen geschat op 300.000 tot 600.000. Dit komt neer op een gemiddelde dichtheid van 9-18 dieren per km². Deze aantallen zijn gebaseerd op schattingen. In de uitgevoerde berekeningen wordt uitgegaan van hogere dichtheden met een schatting van 800.000 dieren in heel Nederland. In de provincie Utrecht komen op basis van deze dichtheid 35.651 gewone dwergvleermuizen voor. Deze zijn verdeeld over de woonkernen in de provincie Utrecht.

Het aantal gewone dwergvleermuizen in Eemnes bedraagt naar schatting 745.

Effect van de ruimtelijke ingreep op de aanwezige beschermde soorten

Door de werkzaamheden worden 27 nestplaatsen van de huismus en één nestplaats van de gierzwaluw vernield. Ook worden 9 zomer- paar- en winterverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis vernield. Hierdoor wordt de gewone dwergvleermuis verstoord en in sommige gevallen mogelijk gedood door de verborgen leefwijze van de soort.

Mitigerende (verzachtende) en compenserende (vervangende) maatregelen

U heeft mitigerende en/of compenserende maatregelen voorgesteld om de negatieve ecologische effecten van de werkzaamheden te beperken.

We hebben (een deel van) de voorgestelde mitigerende en/of compenserende maatregelen goedgekeurd. Deze staan in bijlage 2 van deze beschikking. In bijlage 1 vindt u de extra mitigerende en/of compenserende maatregelen die noodzakelijk zijn om de negatieve effecten van de werkzaamheden te verzachten.

Wij hebben extra maatregelen opgenomen ten aanzien van de gewone dwergvleermuis. Deze maatregelen hebben wij voorgeschreven, omdat in de voorgestelde maatregelen onvoldoende rekening werd gehouden met de meest kwetsbare periodes van de gewone dwergvleermuis, omdat onvoldoende duidelijk is waar de tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen worden gerealiseerd en omdat onvoldoende werd geborgd dat deze functioneel blijven tot de gewenningsperiode voor de permanente alternatieve verblijfplaatsen is verstreken. Deze voorschriften betreffen nummers 11, 12 en 18 en zijn te vinden in bijlage 1.

Daarnaast hebben wij extra maatregelen opgenomen ten aanzien van de huismus, omdat onvoldoende is gebleken dat er alternatieve geschikte en beschikbare verblijfplaatsen in de omgeving zijn om als tijdelijke compensatie te dienen. De extra voorschriften betreffen nummers 13 t/m 16 en 18 en zijn te vinden in bijlage 1.

Met de door u voorgestelde maatregelen en de door ons opgelegde voorschriften samen, wordt gewaarborgd dat er voordat u start met de werkzaamheden voldoende tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen op hiervoor geschikte locaties worden gerealiseerd. Er worden voldoende geschikte alternatieve verblijfplaatsen in de nieuwe bebouwing als permanente compensatie van de aan te tasten verblijfplaatsen geplaatst. De tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen blijven lang genoeg aanwezig om de gewenningsperiode voor de permanente alternatieve verblijfplaatsen te overbruggen en er wordt rekening gehouden met de kwetsbare periodes van de soorten.

Conclusie ecologische beoordeling

Het nemen van mitigerende en compenserende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden zorgen ervoor de ingreep niet tot verslechtering leidt van de staat van instandhouding van de huismus en de gierzwaluw en er geen afbreuk gedaan wordt aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan. Er wordt voldaan aan deze voorwaarde voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming.

2.5 Conclusie toetsing aan de ontheffingsvoorwaarden

U heeft voldaan aan alle drie de voorwaarden voor een ontheffing van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming. Daarom verlenen we u ontheffing als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid en artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming.

Aan deze ontheffing van de Wet natuurbescherming hebben we voorschriften en mitigerende en/of compenserende maatregelen verbonden. Deze voorschriften (bijlage 1) en voorgeschreven maatregelen (bijlage 2) moeten samen nageleefd worden en maken integraal deel uit van deze ontheffing.

3. Aanvullende informatie

3.1 Inwerkingtreding van dit besluit en verzending van deze beschikking

Dit besluit treedt in werking vanaf het moment dat het aan u verzonden is.

De mededeling van dit besluit verschijnt binnen twee werkdagen na verzending ook op www.officielebekendmakingen.nl.

De provincie hecht veel waarde aan een goede samenwerking en bevordert dat de verschillende overheidsinstanties zo veel mogelijk gecoördineerd optreden. Informatie-uitwisseling is daarom belangrijk.

We verzenden deze beschikking aan Bureau Waardenburg B.V. en een afschrift van de beschikking aan:

- Nijhuis Bouw B.V.;
- Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Utrecht;
- Gemeente Eemnes.

3.2 Bezwaar indienen

Belanghebbenden kunnen bij Gedeputeerde Staten van Utrecht bezwaar indienen tegen dit besluit binnen zes weken na de verzenddatum van deze beschikking.

De datum van ontvangst van het ondertekende bezwaarschrift bepaalt of het binnen deze termijn van zes weken valt. We raden u daarom aan zo snel mogelijk het bezwaarschrift in te dienen.

U kunt op de volgende manieren een bezwaarschrift indienen:

- Via het digitale formulier met DigiD- of eHerkenning-ondertekening of via de printversie van dit formulier. U vindt dit formulier op www.provincie-utrecht.nl (zoekterm "Bezwaar tegen beslissing provincie").
- Via een zelfgeschreven bezwaarschrift

Maakt u geen gebruik van het digitale formulier met DigiD- of eHerkenning-ondertekening, maar van de printversie van het formulier of van een zelfgeschreven bezwaarschrift? Onderteken deze dan met een "natte handtekening" en stuur het inclusief eventuele bijlagen per post naar:

Provincie Utrecht
t.a.v. de secretaris van de Awb-adviescommissie
Postbus 80300
3508 TH Utrecht

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn geen kosten verbonden.

Let op: het indienen van een bezwaarschrift stelt de inwerkingtreding van het besluit niet uit. Vindt u het belangrijk dat een rechter met spoed kijkt naar de werking van het besluit, voordat Gedeputeerde Staten van Utrecht een beslissing nemen op uw bezwaarschrift? Dan heeft u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank.

Een voorlopige voorziening is een apart proces, naast de bezwaarprocedure. Het is een speciale maatregel zolang het bezwaar nog in behandeling is. De voorzieningenrechter kijkt in dat geval of er een spoedeisend belang is en komt met een uitspraak of de werkzaamheden op basis van het besluit wel of niet mogen starten of doorgaan.

U moet op het moment dat u een voorlopige voorziening aanvraagt al wel een bezwaarschrift ingediend hebben.

Het verzoek om een voorlopige voorziening stuurt u naar:
Voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland
Sector bestuursrecht
Postbus 16005
3500 DA Utrecht

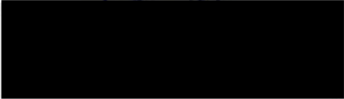
3.3 Andere ontheffingen, vergunningen of toestemmingen

Het kan zijn dat u voor uw project ook andere ontheffingen, vergunningen of toestemmingen nodig heeft op grond van andere wetten of verordeningen. Neem voor meer informatie hierover contact op met uw gemeente en/of regionale uitvoeringsdienst.

Heeft u een vraag over dit besluit? Neem dan contact op met het Servicebureau Domein Landelijke Leefomgeving via servicebureau@provincie-utrecht.nl en 030 258 91 11.

Wanneer u contact opneemt, geef dan het zaaknummer van de aanvraag door (dit zaaknummer vindt u bovenaan deze beschikking). Dan kunnen we u zo snel mogelijk helpen.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,

Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Landelijke Leefomgeving

Bijlage 1: Voorschriften bij de ontheffing

We hebben aan deze ontheffing de volgende voorschriften verbonden:

1.1 Algemeen

1. We verlenen de ontheffing alleen voor de soorten en verboden handelingen die in dit besluit genoemd zijn.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag uitgevoerd worden, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders aangegeven is.
3. Worden er bij de uitvoering van de werkzaamheden andere beschermde soorten aangetroffen? Of zijn er andere verboden handelingen noodzakelijk? Dan moet de ontheffinghouder direct contact opnemen met het servicebureau van de provincie Utrecht (servicebureau@provincie-utrecht.nl of Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht).
4. Deze ontheffing kan alleen gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.

1.2 Voorafgaand aan de werkzaamheden

5. De ontheffinghouder moet een ecologisch werkprotocol opstellen met daarin minstens de voorschriften uit deze ontheffing. Het ecologisch werkprotocol moet daarnaast de volgende aspecten bevatten:
  - a. Omschrijving van het plangebied (inclusief kaart);
  - b. Activiteiten/werkzaamheden die uitgevoerd worden (inclusief planning);
  - c. Maatregelen die getroffen zijn/worden (locatie op kaart en datum/tijd);
  - d. Informatie en contactgegevens van de begeleidende ecooloog;
  - e. Een overzicht van de activiteiten die door de ecooloog begeleid zijn/worden;
  - f. De manier waarop omgegaan is/wordt met onverwacht aangetroffen (beschermde) soorten binnen het plangebied.
6. De ontheffinghouder moet minimaal twee weken voor de start van de werkzaamheden die invloed hebben op de beschermde soorten het meldingsformulier 'Start werkzaamheden soortenbescherming' volledig invullen en indienen. U vindt dit formulier op www.rudutrecht.nl. Bij de melding moet u het ecologisch werkprotocol bijvoegen.

1.3 Tijdens de werkzaamheden

7. De werkzaamheden en de in deze bijlage genoemde voorschriften moeten worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing verleend is. We sluiten voor de deskundigheidseisen aan bij de eisen die de RVO hieraan stelt. De ecologische deskundige moet in ieder geval aanwezig zijn in het plangebied bij de start van de werkzaamheden, voor zover deze invloed hebben op een beschermde soort.
8. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden moet een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig zijn en op verzoek getoond worden aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
9. Tijdens de werkzaamheden moet een logboek bijgehouden worden. In het logboek worden de gemaakte ecologische keuzes vastgelegd, zoals het goedkeuren/vrijgeven door een deskundige, afwijkingen van het ecologisch werkprotocol (indien goedgekeurd door het bevoegd gezag) en gekozen mitigerende en/of compenserende maatregelen en de locatie daarvan. In het logboek worden in ieder geval de relevante resultaten geregistreerd van de uitgevoerde handelingen die omschreven zijn in de voorschriften bij dit besluit (bijlage 1 van deze beschikking).

10. De voorgeschreven mitigerende en/of compenserende maatregelen in bijlage 2 van deze beschikking moeten opgevolgd worden.
11. Het ongeschikt maken van de woningen voor gewone dwergvleermuis moet plaatsvinden in de periode van 15 april tot en met 15 mei of de periode van 1 september tot en met 15 oktober.
12. Ten aanzien van de tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen voor gewone dwergvleermuis geldt:
  - Dat ze ten minste 6 maanden voor de aanvang van het paarseizoen zijn aangebracht;
  - Dat ze binnen het kerngebied van de groep, en dan bij voorkeur zo dicht mogelijk maar altijd binnen 100 à 200 meter van de oorspronkelijke verblijfplaats, buiten de invloedssfeer van de activiteiten worden geplaatst;
  - Dat ze een locatie hebben die gelijk is aan of beter van kwaliteit is dan de oorspronkelijke situatie wat betreft hoogte (bij voorkeur op minimaal 3 meter hoogte), aanvliegroute en vrije vliegruimte en de locatie is vrij van kunstlicht, vrij van verstoring en buiten bereik van predatoren;
  - Dat ze verschillende microklimaten aanbieden;
  - Dat bij het ophangen van de tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen rekening moet worden gehouden met baltsterritoria van gewone dwergvleermuizen onderling.
13. Voor de start van de werkzaamheden moet door een ecologisch deskundige worden gecontroleerd of huismusnesten in gebruik zijn. Huismusnesten mogen niet worden aangetast op het moment dat deze in gebruik zijn.
14. Er dienen ten minste 54 geschikte tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen voor huismussen aanwezig te zijn. Tenzij er gefaseerd gewerkt kan worden. Dan dienen er voldoende verblijfplaatsen te hangen om het aantal huismussennesten dat tegelijkertijd aangetast wordt te mitigeren (minimaal twee alternatieve verblijfplaatsen per verloren verblijfplaats).
15. Ten aanzien van de tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen voor huismussen geldt:
  - Dat ze ten minste drie maanden voor het ongeschikt maken van de huidige huismusnesten aanwezig zijn;
  - dat er meerdere nestplekken bij elkaar worden aangeboden ende openingen minimaal 50 cm uit elkaar liggen;
  - dat ze binnen 200 meter van de oorspronkelijke verblijfplaats worden aangebracht;
  - dat ze op minimaal 3 meter hoogte worden geplaatst;
  - dat ze op een voor de huismus geschikte wijze en plek worden aangebracht, bij voorkeur een noord of oost expositie;
  - dat er in de directe omgeving voldoende dekking aanwezig is (binnen 100 meter)
16. De tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen voor huismussen dienen in de vorm van bijvoorbeeld nestkasten, neststenen, mussenpotten of vergelijkbare voorzieningen of door het maken van toegangen in gebouwen tussen dakbedekking en isolatielaag of het verwijderen van aanwezig vogelschroot gerealiseerd te worden. Dit moet worden gerealiseerd conform het Kennisdocument Huismus.

1.4 Na afloop van de werkzaamheden

17. Na afronding van de werkzaamheden moet de ontheffinghouder het meldingsformulier 'Einde werkzaamheden soortenbescherming' volledig invullen en indienen. U vindt dit formulier op www.rudutrecht.nl. Bij de melding moet u het ecologisch werkprotocol zoals omschreven in deze voorschriften bijvoegen.
18. De tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen dienen pas verwijderd te worden wanneer de permanente verblijfplaatsen gerealiseerd zijn en wanneer de betreffende tijdelijke voorzieningen niet in gebruik genomen zijn door beschermde soorten. Na de realisatie van de permanente voorzieningen dienen ook weer de geldende gewenningsperioden gehanteerd te worden.

Bijlage 2: Voorgeschreven maatregelen

Huismus:

De maatregelen voor huismus zijn in hoofdzaak:

1. Werken buiten het broedseizoen (september-half maart) aan woningen waar huismussen broeden, en
2. Starten bij woningen met de meeste huismusnesten;
3. instandhouding aanbod aan verblijfplaatsen, conform Kennisdocument Huismus (BIJ12, 2017a)

Maatregel 1: Werken buiten het broedseizoen

Er wordt gewerkt buiten het broedseizoen aan woningen waar huismussen broeden (zie Bijlage VII). Het broedseizoen van huismussen loopt globaal van half maart tot en met eind augustus. De werkzaamheden starten in augustus aan woningblokken waar geen huismussen broeden. De werkzaamheden vanaf september betreffen woningblokken waar wel huismussen broeden.

Maatregel 2: Start bij woningen met de meeste huismussen

Bij woningblokken met huismussen worden de werkzaamheden zo snel mogelijk in september gestart, zodat deze zo snel mogelijk weer beschikbaar zijn als rust- en slaaplocaties gedurende het najaar en winter. De huismussen kunnen dan een zo groot mogelijk deel van de winter wennen aan de nieuwe situatie.

Maatregel 3: Instandhouding aanbod verblijfplaatsen [REDACTED] tijdelijke alternatieven.

De blokken waar werkzaamheden plaatsvinden, zijn tijdelijk maximaal enkele weken niet beschikbaar voor huismussen als verblijfplaats (rust- en slaapplaats). Het gaat in totaal om maximaal 27 nesten (broedparen) en 18 woningen met nesten. Er zijn voortdurend voldoende [REDACTED] alternatieve verblijfplaatsen (rust-, en slaapplaatsen) voor huismussen aanwezig op korte afstand van de werkzaamheden, waar zij tijdelijk gebruik van kunnen maken. Deze liggen binnen de actieradius van de huismussen die bij de te renoveren woningen aanwezig zijn.

Permanente voorzieningen

In alle te renoveren woningen waar nu (potentiële) verblijfplaatsen aanwezig zijn, worden verblijfplaatsen teruggebracht en de toegankelijkheid wordt gegarandeerd.

voorzien in alternatieve broedgelegenheid door plaatsen van [REDACTED] huismusnestkasten [REDACTED]. Indien blijkt dat het gezien de geplande werkzaamheden niet mogelijk is om de ruimte onder het dak toegankelijk te houden voor huismus kan gekozen worden om per nestlocatie drie vervangende nestplaatsen aan te bieden, [REDACTED]

[REDACTED] Een
gewenningsperiode wordt ingevuld doordat gestart wordt met woningblokken met de meeste huismusnesten in het najaar, zij kunnen vervolgens aansluitend wennen aan de nieuwe situatie.

(Bron: toetsing renovatie en na-isolatie Rietgors e.o (complex 30110000), Eemnes van 13 september 2022)

Aanvullend:

Scenario 2 is aangepast waardoor nu geen vogeldakpannen, maar enkel nog 54 (compensatiefactor 2) inbouwkasten worden geplaatst.

(bron: Beantwoording vragen Wnb ontheffingsaanvraag Eemnes, zaaknr. Z2022- 00000473, door J.T.B. Cardinaals & A.D.G. Koopman – van Roon, van 26 oktober 2022)

Locatie	Verblijfplaats huismus	Instructie
Conform kastenplan Indien gekozen wordt voor scenario 2 (zie paragraaf 6.3)	Inbouw huismuskasten.	<ul style="list-style-type: none"> Bouw de huismusnestkasten direct onder de dakgoot of dakrand (in geval van kopse gevel) (zie plaatsingsbeeld hieronder). Indien aanwezig: minimaal 3 meter hoogte tussen het dak van de aanbouw en de inbouwsteen. Gebruik inbouwkasten van het type NK MU 06 van Vivarapro (vivarapro.nl) of vergelijkbaar (onderstaande foto).

(Bron: toetsing renovatie en na-isolatie Rietgors e.o (complex 30110000), Eemnes van 13 september 2022)

Gierzwaluw

De maatregelen voor gierzwaluw zijn in hoofdzaak:

1. Werken buiten het broedseizoen en/of bij afwezigheid van gierzwaluwen, en
2. Instandhouding aanbod aan verblijfplaatsen, conform Kennisdocument Gierzwaluw (BIJ12, 2017b)

Maatregel 1: Werken buiten het broedseizoen en/of bij afwezigheid

De werkzaamheden aan de woning waar gierzwaluwen broeden worden uitgevoerd buiten het broedseizoen. De renovatiewerkzaamheden aan de woningblokken zijn klaar voor het moment dat gierzwaluwen weer in Nederland arriveren in de periode half april - eind april.

Maatregel 2: instandhouding aanbod verblijfplaatsen

Er worden vóór 15 april 2023 ■■■ duurzame inbouw gierzwaluwnestkasten geplaatst in twee te renoveren woningen (in de directe omgeving van de woning) waar in 2022 een gierzwaluwnest is aangetroffen. Twee kasten worden op dezelfde gevel geplaatst als waar nu het nest aanwezig is en twee kasten worden op een naburige gevel met een andere oriëntatie (oost) geplaatst. De kasten zijn een heel broedseizoen beschikbaar samen met de huidige verblijfplaats. Aan een gewenningsperiode wordt op deze manier voldaan.

(Bron: toetsing renovatie en na-isolatie Rietgors e.o (complex 30110000), Eemnes van 13 september 2022)

Aanvullend:

Het compensatieplan is aangepast. Er worden nu 6 permanente gierzwaluwkasten ingebouwd.

(bron: Beantwoording vragen Wnb ontheffingsaanvraag Eemnes, zaaknr. Z2022- 00000473, door J.T.B. Cardinaals & A.D.G. Koopman – van Roon, van 26 oktober 2022)

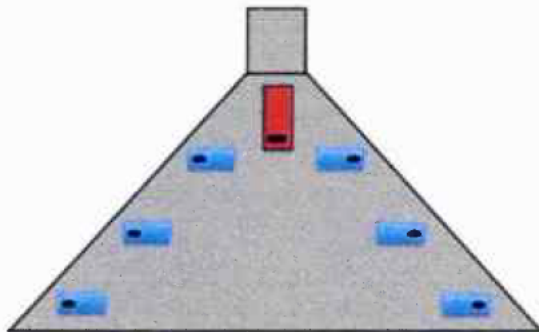
Locatie	Verblijfplaats gierzwaluw	Instructie
Conform kastenplan	Inbouwnestkast	<ul style="list-style-type: none"> • Inbouwen IB GZ 03 Inbouwsteen of model GZP2 in de gevel, van leverancier Vivara Pro respectievelijk Unitura. • Vrije aanvliegeroute: geen bomen, struiken of andere obstakels voor de nestlocatie. • Liefst meerdere neststenen op één gevel, minimaal 40 cm tussen de neststenen. • Opening wijst naar dakrand. • Zo hoog mogelijk, minimaal 5 meter hoog.

IB GZ 03 Vivara Pro

GZP2 Unitura

Positionering op de gevel, in dit voorbeeld zijn 6 nestkasten (blauw) weergegeven.

(Bron: toetsing renovatie en na-isolatie Rietgors e.o (complex 30110000), Eemnes van 13 september 2022)

Gewone dwergvleermuis

De twee onderstaande maatregelen zijn van toepassing.

1. Maatregelen om het doden van dieren te voorkomen.
2. Behoud aanbod aan verblijfplaatsen, conform Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (BIJ12, 2017c)

Maatregel 1: werk wanneer vleermuizen minder kwetsbaar zijn en/of bij afwezigheid

Voorafgaand aan de renovatiewerkzaamheden worden bij alle woningen alle open stootvoegen, kieren en dakranden ontoegankelijk gemaakt met exclusion flaps onder ecologische begeleiding. Na controles kunnen -indien geen vleermuizen meer aanwezig zijn in de bebouwing- de werkzaamheden worden begonnen.

De werende maatregelen worden genomen in het seizoen dat vleermuizen nog actief zijn en dus in staat zijn om uit te wijken naar andere verblijfplaatsen in de buurt. [REDACTED]

[REDACTED] Bij werkzaamheden die na 15 september 2023 in uitvoering gaan worden werende maatregelen in de eerste helft van september 2023 getroffen. Maximaal twee dagen voorafgaand aan het plaatsen van de exclusion flaps wordt een controleronde (ochtend) uitgevoerd om uit te sluiten dat een kraamkolonie zich gevestigd heeft. Als gevolg van de exclusion flaps kan een eventueel nog aanwezige vleermuis na uitvliegen niet meer terugkeren in de spouw

Maatregel 2: vervangende verblijfplaatsen realiseren

Permanente verblijfplaatsen

Permanente vervangende verblijfplaatsen worden gerealiseerd middels het plaatsen van inbouwvleermuiskasten. Er worden twee inbouwkasten in elke beschikbare kopse gevel aangebracht binnen het complex, en daarnaast op een aantal plaatsen op de langsegevels. In totaal worden [REDACTED] inbouwkasten gerealiseerd ter vervanging van verblijfplaatsen in de spouw en onder het dak. Gezien het beperkte aantal geschikte kopgevels en de aanwezigheid van een kraamverblijf net buiten het plangebied is gekozen om zes van de [REDACTED] kasten te vervangen door grote koloniekasten.

(Bron: toetsing renovatie en na-isolatie Rietgors e.o (complex 30110000), Eemnes van 13 september 2022)

Aanvullend:

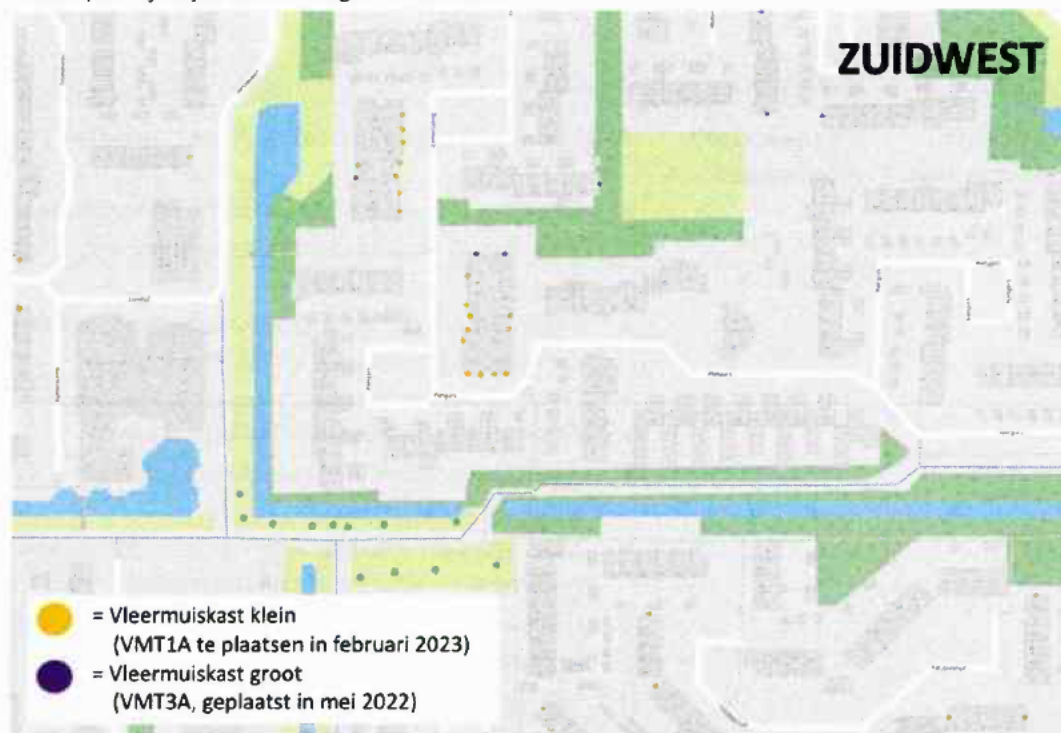
Tijdelijke verblijfplaatsen

In mei 2022 zijn reeds 9 tijdelijke vleermuiskraamkasten (type VMT3A) opgehangen, waarvan 3 aan woningen binnen het plangebied die vanaf september in uitvoering gaan (tabel 4). Twee woningblokken worden in april 2023 al afgesloten voor vleermuizen (wegens in uitvoering in augustus). Hier zijn maximaal twee territoria aanwezig waarvoor 8 tijdelijke vleermuiskasten nodig zijn. Omdat er in mei 2022 al 9 tijdelijke kasten zijn opgehangen, is aan het benodigde aantal en de gewenningstijd voldaan. De 3 tijdelijke kasten die aan te renoveren woningen (vanaf september in uitvoering) hangen, worden rond eind augustus verwijderd onder ecologische begeleiding. Dit is na oplevering van de vervangende permanente verblijfplaatsen in de twee bovengenoemde woningblokken. Immers, dan zijn die 3 tijdelijke kasten niet meer nodig. Op dat moment zijn er dus geen tijdelijke vleermuiskasten meer aanwezig op te renoveren woningen. Vanaf september 2023 zijn 36 tijdelijke kasten aanwezig voor de overige territoria, buiten de invloedssfeer van de renovatie.

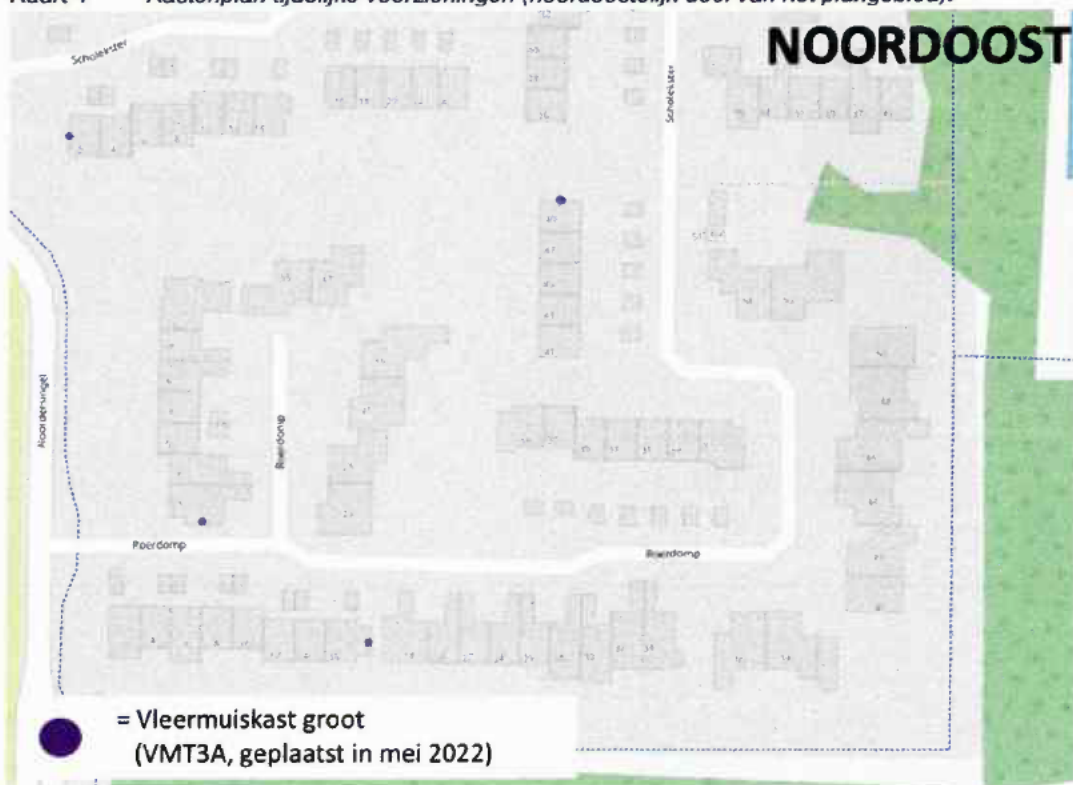
Het kastenplan is aangepast zodat in totaal 36 tijdelijke kasten aanwezig zijn op woningen die niet gerenoveerd worden (zie kaarten 4 en 5 en tabel 5). Het betreft 30 kleine vleermuiskasten (type VMT1A), te plaatsen in februari 2023 en 6 grote vleermuiskasten (type VMT3A), al geplaatst in mei 2022. Van verstoring tijdens de gewenningstijd of de tijdens de uitvoeringsperiode is geen sprake. Ook bevinden zich drie grote vleermuiskasten op te renoveren woningen die na augustus in uitvoering gaan, deze zijn niet meegeteld in het bovengenoemde aantal van 36.

(Bron: Beantwoording vragen Wnb ontheffingsaanvraag Eemnes, zaaknr. Z2022- 00000473, door J.T.B. Cardinaals & A.D.G. Koopman – van Roon, van 26 oktober 2022)

Kastenplan tijdelijke voorzieningen vleermuizen

Kaart 4 Kastenplan tijdelijke voorzieningen (noordoostelijk deel van het plangebied).

Kaart 5 Kastenplan tijdelijke voorzieningen (noordoostelijk deel van het plangebied).

(Bron: Beantwoording vragen Wnb ontheffingsaanvraag Eemnes, zaaknr. Z2022- 00000473, door J.T.B. Cardinaals & A.D.G. Koopman – van Roon, van 26 oktober 2022)

Locatie	Verblijfplaats	Instructie
Conform kastenplan	Inbouwkasten vleermuizen	<p>Algemene instructie inbouwkasten (inbouwstenen)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Plaatsing parallel aan de dakrand, zo hoog mogelijk. • Vrije ruimte vòòr de inbouwkast: minimaal 5 meter diep. • Indien aanwezig: minimaal 3 meter tussen dak van een eenlaags aanbouw en de inbouwsteen. • Geen inbouwstenen boven ramen op de verdieping. • Geen inbouwkasten recht boven deuren. • Geen lampen aan of vlakbij de gevel binnen 3 meter vanaf de invliegopening. • Inbouwstenen mogen iets uit de gevel steken, maximaal 15 mm, maar hoe minder hoe beter. • Gebruik inbouwstenen geleverd door VivaraPro, Unitura of vergelijkbare producten. • Inbouwen inbouwkast type VMPPM2e

VMPPM2e (Unitura.nl)

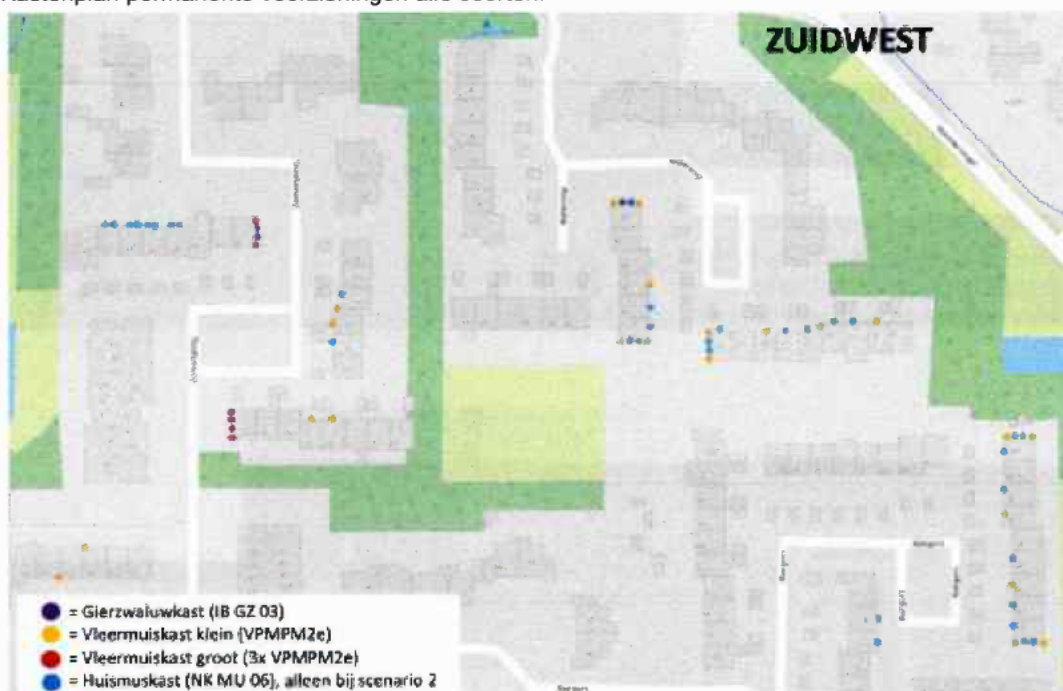

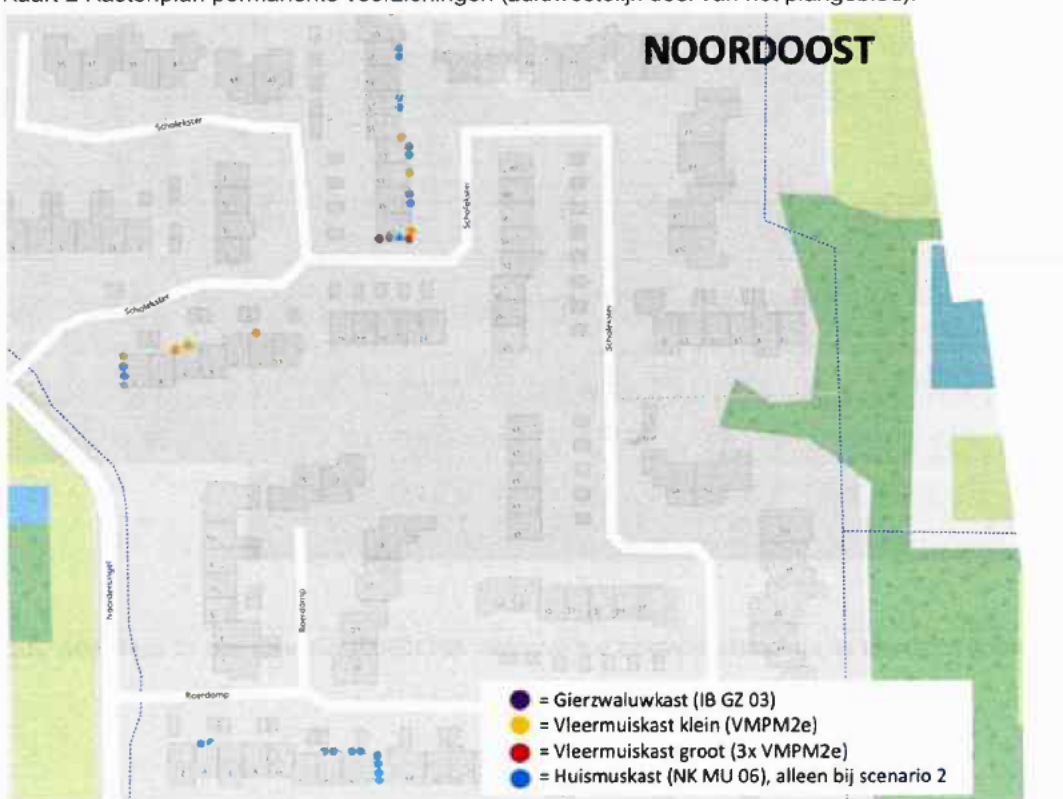
(Bron: toetsing renovatie en na-isolatie Rietgors e.o (complex 30110000), Eemnes van 13 september 2022)

Kastenplan permanente voorzieningen alle soorten:

Kaart 2 Kastenplan permanente voorzieningen (zuidwestelijk deel van het plangebied).

Kaart 3 Kastenplan permanente voorzieningen (noordoostelijk deel van het plangebied).

(Bron: Beantwoording vragen Wnb ontheffingsaanvraag Eemnes, zaaknr. Z2022- 00000473, door J.T.B. Cardinaals & A.D.G. Koopman – van Roon, van 26 oktober 2022)

Bijlage 3: Locatie plangebied

Figuur 2.1 Ligging te renoveren woningen van complex 30110000 te Eemnes.

(Bron: toetsing renovatie en na-isolatie Rietgors e.o (complex 30110000), Eemnes van 13 september 2022)

Bijlage 4: Locaties aangetroffen verblijfplaatsen

Huismussen:

Figuur 4.1 Waarnemingen van huismussen die broedindicatief gedrag vertonen, Rietgors e.o. (complex 30110000) Eemnes, 2022.

Gierzwaluwen:

Figuur 4.2 Waarnemingen van gierzwaluwen die broedindicatief gedrag vertonen, Rietgors e.o. (complex 30110000) Eemnes, 2022.

Gewone dwergvleermuis zomerverblijfplaatsen:

Figuur 4.3 Waarnemingen van vleermuizen mei – juli 2022, Rietgors e.o. (complex 30110000) Eemnes.

Gewone dwergvleermuis paarverblijfplaatsen en balts territoria:

Figuur 4.4 Waarnemingen van vleermuizen augustus – september 2021, Rietgors e.o. (complex 30110000) Eemnes.

(Bron: toetsing renovatie en na-isolatie Rietgors e.o. (complex 30110000), Eemnes van 13 september 2022)